

ten en aquest país ni, de bon tros, assegurar-se'n el control.

Per al PSC, la normalització progressiva del català passa per la presència de la llengua en tots els mitjans on sigui possible. «Maximitzar la presència del català a TV1, TV2 i TV3 hauria de ser l'objectiu fonamental». També per als socialistes seria convenient plantejar-se seriosament el tema de la llengua catalana en les televisions privades fins aconseguir que canals privats estatals disposessin també de centres de programes en català: «Creure que només són catalanes les emissores íntegrament en català ens portaria a una situació marginal».

Joan Esteve Oriol, d'AP, també és partidari de potenciar el «circuit català de TVE, abans de fer un segon canal de TV3. Segons ell, potenciar no és només fer més hores, cal catalanitzar el circuit i catalanitzar no és només parlar en català».

Joan Hortalà, d'ERC, és escèptic respecte al circuit català de TVE: «Valorem l'esforç dels professionals de Sant Cugat per aconseguir la desconexió, però d'una televisió que es ma-

na des de Madrid no es pot esperar res de bo». Per a **Hortalà**, tant el circuit català de TVE com TV3 haurien de tenir independència d'actuació: «Cada-cuna hauria de recórrer el seu propi camí».

Per a **Jordi Guillot**, d'Iniciativa, cal desconflictitzar la relació TVE-TV3 i aconseguir un marc de cooperació. El ciutadà de Catalunya, diu, paga TVE i TV3, dues televisions públiques que si mancomunessin alguns dels seus serveis, abaratirien costos. L'antagonisme entre TVE i TV3, segons **Guillot**, es deu al fet que pesen més els interessos de les forces polítiques que les controlen que cap altra lògica. «L'enfrontament institucional Madrid-Catalunya és l'únic justificant de la no-cooperació».

La decisió de passar la programació de Sant Cugat al segon canal també és criticada per **Guillot**: «Han debilitat el que és un excel·lent equip professional». I acaba dient: «la segona televisió a Catalunya ha de ser el circuit català de TVE. Això exigeix un criteri autonomista de l'ens que permeti autonomia al centre de Sant Cugat». □

Arran d'una filtració, dos diaris de l'Estat espanyol i una emissora catalana llançaven la notícia: la CASS havia invertit més de tres mil milions de pessetes en empreses de turisme i comunicació. Eren els primers dies del mes d'octubre, i el nom de Canal 10, com una televisió privada espanyola, apareixia entre el bloc d'inversions de l'ens parastatal andorrà. Una altra empresa, fins llavors desconeguda, Film Succès International, figurava també en la llista. No seria fins a primers de novembre que esclataria la notícia en tots els mitjans de comunicació espanyols: Canal 10 TV emetria des de Londres mitjançant el satèl·lit Intesalt en direcció cap a l'Estat espanyol. L'assessor de l'empresa —i també curiosament assessor de la CASS— era **José Maria Calvino**, ex-director de Televisió Espanyola.

En aquell moment apareix en la premsa el nom d'una societat ja coneguda en mitjans andorrans: Film Succès International, que tindria al seu càrrec el subministrament de programació a Canal 10. La CASS, doncs, era present en els dos fronts importants de la televisió privada espanyola, Canal 10 i Film Succès Int. En la primera, amb 150 milions de pessetes i en la segona, amb 250. En les dues empreses coincideix el mateix soci majoritari, a través de dues societats en què posseeix la ma-

LA PRIMERA TELEVISIÓ SATÈL·LIT TÉ COLOR ANDORRÀ

Els beneficis del canal 10

Accionistes andorrans o residents a Andorra i un dels principals promotors, Antoni Ubach, director de la Caixa Andorrana de Seguretat Social, fan que aquesta aventura de televisió per satèl·lit, Canal 10, tingui un cert color andorrà.

Maria Carme Grau-Ribot

Fins els primers dies del mes d'octubre, el nom de Canal 10 era completament desconegut en territori espanyol. Els mitjans de comunicació encara no havien parlat de la televisió privada espanyola com d'una realitat tangible i a curt termini. Al Principat d'Andorra, les inversions dels fons de vellesa de la Caixa Andorrana de Seguretat Social (CASS), un total de dotze mil milions de pessetes, començaven a interessar els ciutadans.

joria, Oris Film i Talarn Films. El seu nom, fins el moment desconegut i de consonància estrangera, entra en força en la comunicació espanyola. Té la nacionalitat italiana, residència a Barcelona i... al Principat d'Andorra. **Enrique Talarewitz Papo**, del qual se sap que és d'origen polonès, i que té una empresa que distribueix pel·lícules americanes a Espanya, i especialment a Televisió Espanyola, és propietari de Talarn Films, que posseeix el 56 per cent del Film Succès Internacional, que està registrada a Panamà. En la mateixa empresa hi figura la CASS amb un 15 per cent, la societat andorrana Castor, amb un 12, Canal Plus francès, amb un 10 i l'empresa panamenya Lake Wood Enterprise, amb un 7. D'altra banda, l'esposa de **Talarewitz**, **Carme Romero Sánchez**, posseeix 498 accions de les 500 que componen la societat Oris Film, de la qual ostenta el càrrec d'administrador **Enrique Talarewitz**, de qui se sap que és amic íntim del director de la CASS, **Antoni Ubach**.

La distribució del Canal 10 difereix en poca cosa de la societat precedent; Oris Film hi figura amb un 40 per cent, la CASS amb un 15, Canal Plus amb RTL concentren un 20, Lico Leasing en posseeix un 15 i la resta està repartida en petits percentatges a empreses entre les quals es troba H-Capital.

Film Succès Internacional va regis-

trar una societat filial a Londres, Film Succès Limited, una societat *off-shore*, que pot actuar arreu del món tret del país on s'ha registrat. Film Succès Ltd. va instal·lar-se a Andorra amb un capital de 2 milions de pessetes, però no va inscriure's al registre andorrà. La hipòtesi de per què la societat no va registrar-se a Andorra es basa en la legislació vigent al Principat, que no permet la inscripció de societats on la participació estrangera superi el 33 per cent. Aquesta empresa pertany al 100 per cent a Film Succès Internacional i explota un contracte en franquícia amb Canal 10 TV.

Calvino, al darrere, assessorant.

L'acord, firmat el 2 de juny del 1986, es basa en el fet que, a canvi de la programació subministrada a Canal 10, aquesta societat haurà de pagar a Film Succès Limited el 25 per cent de les quotes mensuals dels abonats, el 100 per cent de les quotes de manteniment i connexió i el 25 per cent dels ingressos publicitaris. Cada abonat espanyol haurà de satisfer 15.000 ptes. per la connexió, 3.000 al mes i 2.000 anuals pel manteniment. Film Succès Ltd., encara que il·legal, té activitat financera en el Principat i un despatx situat en l'avinguda de Meritxell 49, a Andorra la Vella. Una secretària respon al telèfon, confirmant que són les oficines de Film Succès Ltd. i enviant les trucades a **Daniel Mestre**, súbdit andorrà que posseeix vuit empreses al Principat, filials de societats americanes, angleses i espanyoles, de les quals només té dues registrades, dedicades a les assegurances, Atlantis Corporation i Comercial Atlantis. **Daniel Mestre**, que resideix durant la major part de la setmana a Barcelona, nega que la societat tingui la seu social a Andorra, encara que reconeix «una peti-

ta vinculació professional» amb l'empresa.

Daniel Mestre, després d'uns anys d'anonimat en l'escena andorrana, torna a saltar a l'actualitat vinculat amb una societat il·legal. El pas de **Daniel Mestre** per la vida política andorrana va ser marcat per l'escàndol. **Josep Pintat**, el cap de govern andorrà, va nomenar-lo com a secretari de la Conselleria de Treball i Benestar Social el dia 24 de setembre de 1984. El setmanari *Poble Andorrà* va desencadenar un virulenta campanya de premsa contra **Daniel Mestre** arran de la seva vinculació amb el cas Matesa. **Mestre** va ser condemnat per la Jurisdicció Especial de Delictes Monetaris a pagar una multa de 500.000 pessetes, el dia 30 de maig de 1970, per contraban de divises i pessetes. En la seva carta de dimissió, **Mestre** titllava el cas Matesa d'«escàndol polític que va enfrontar Movimiento i Opus l'any 1969, en l'etapa declinant del franquisme». També va estar implicat en un afer de distribució de gas butà a Andorra, en què se l'acusava de voler controlar-ne l'exclusiva al Principat.

El dia 23 de novembre de 1984, dos mesos després del seu nomenament, **Daniel Mestre** presentava la seva carta de dimissió al cap de govern. Des d'aquella època fins ara, el nom de **Mestre** havia desaparegut de l'horitzó andorrà. Les societats il·legals que posseeix actualment obligaran el govern a prendre les mesures de rigor, que podrien anar fins a multes considerables, sempre que es pugui provar l'operativitat de les societats atribuïdes a Daniel Mestre.

Tots els camins porten a Andorra

Al Principat d'Andorra no hi ha impostos sobre les societats, les persones físiques ni tampoc sobre els capitals. Els diners circulen lliurement des d'Andorra cap a qualsevol punt del món. Cada dia, un furgó blindat ix del Principat d'Andorra cap als grans països on es concentren els bancs de més renom, cap a Suïssa, Luxemburg i altres. Aquestes premisses el fan prou atractiu per als inversors. No és, doncs, d'estranyar que centralitzi bona part dels beneficis del Canal 10. Mitjançant les quantitats que Film Succès Ltd. cobrarà a Andorra dels telespectadors espanyols, els beneficis que percebrà la CASS de Canal 10 i Film Succès, els que rebrà l'empresa accionista de Film Succès, la també andorrana Castor i els del resident andorrà **Enrique Talarewitz**, la convergència dels capitals cap a Andorra no ofereix massa dubtes. □